

ESTABLISHED 1892.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
 THE UKRAINIAN NEWSPAPER
 published three times a week
 Tuesday, Thursday and Saturday, by
 The Ukrainian Nat'l Ass'n
 of America
 at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
 Subscriptions:
 per year..... \$2.00 (Canada & Europe)
 half year..... 1.00 per year..... \$3.00
 single copy..... .03 half year..... 1.50

СВОБОДА

ВІСНИК 1898 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
 ВИДАЄТЬСЯ ТРИ РАЗИ НА ТИЖДЕНЬ
 вівторок, четвер і субота.
 ВИДАЄТЬСЯ НАРОДНИМ ГОЛОСОМ
 в Америці
 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
 Підписання:
 на рік..... \$2.00 (в Канаді і Європі)
 на шість місяців..... 1.00 на рік..... \$3.00
 за один номер..... .03 на шість місяців..... 1.50

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "СВОБОДА" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

PIK XXIII. Джерси Сіті, Н. Дж., четвер 21-го січня 1915. Ч. 8. 1817. VOL. XXIII. Jersey City, N. J., Thursday, January 21, 1915. N. 8.

НОВІ ПОВІДИ АВСТРІЙСЬКОЇ АРМІЇ В ГАЛИЧИНІ.

Австрійсько-німецька армія здобула в російській Польщі місто Кельце.

Німці бомбардують Англію з воздушних літаків.

У Львові панує тишина.

В Галичині:

МОСКАЛІ В ГАЛИЧИНІ УТКАЮТЬ.

ВІДЕНЬ (через Лондон і Амстердам), 18. січня. — Міністерство війни оголошує:

«На північ від Вєни нема нічого важливого.

«На горбах на схід від Заклічча в Галичині наша артилерія при допомозі сконцентрованого огню вигнає Москалів із законів в першій лінії. Війни одержує ворог закони на просторони шістьох кілометрів на фронті. Коли наша артилерія почала стріляти даліше без ушкоду, кидали її Москалі до своєї другої оборонної лінії на горбах, при цьому вивалили багато карабінів і запасів амуніції.

«На протім фронті в західній Галичині були лише борби артилерії.

«В Карпатях приходить до незначних переминок між патрулями».

УГОРЩИНА ПРИГOTOВЛЯЄ СВЬИЖЕ ВІЙСЬКО.

ЛОНДОН, 18. січня. — Бюро Райтера доносить, що Угорщина покликана на день 21. січня направлених ополченців з років 1875. до 1881., а також і молодших, котрі ще не пішли на мобілізацію.

У Львові панує тишина.

БУДАПЕШТ, стол. Угорщини (через Амстердам), 18. січня. — Судна наші в Галичині такі відомості про гарячку створює:

Місто Львів мертве. Один урядник булантенської фабрики лями одержав тим диям від урядовця львівської філії писемко, в яким находять ся остатки цікавішої подробиці: Місто є не вмере; каварні порожні. Лише одна каварня булає піноді зановена, а то каварня «Абачія» при вулиці Кароля Людвіка — зовсім відрадна, — про візну за «добрих часів» навіть не згадувало. Місто стоїть неурочене, з шимко арміюванія кількох домів при вулиці Валовій (хліва військова мусульманська: «дьяшкочкад»?). Уживанє електричних трамвайв забороене для цивільних осіб. Німці перевозять лише гавешні і вони стоять лише до уявкучи червоного хреста. Богато російських кушів — головно Жиди — переселили ся до Львова і тут продають чай та тютюн. В Гетьман Імперіялї (при вулиці Змаїя) загалтований російський генеральний штаб: Там панує дуже велике життя. Можна сказати, що денно поють по 20 днів.

В російській Польщі: АВСТРІЙСЬКО-НІМЕЦЬКА АРМІЯ ЗДОБУЛА МІСТО КЕЛЬЦЕ.

ЛОНДОН, 19. січня. — В російській Польщі Німці панують на Москалів не в північній напрямі, але радше на південє. Німецькі війська дістали на лінії Ченстохова, Влопнова і Кельце і завалили се останнє місто.

Це було ніколи (У) в північ Москалів держали у своїх руках се місто, бо се некорисне становище.

Москалі з військових оглядів уважали, що лише буде для них усяунти ся до Радомя, коли би Німці їх поважило загрожуванн.

Місто Кельце лежить в воздушній часті російської Польщі, на північній схід від галицького міста Кракова (около 70 американських миль).

Се є важний осередок запляних шляхів у російській Польщі та уаажку австрійсько-німецької армії дальший похід на схід. Заваливши горнеті становище в околиці міста Кельце, може австрійсько-німецька армія спільніше перейти на Москалі і скорше діяти від твориння Івангород над Вєсавою.

Можливі Німці не є шийшого захоту діяти до другої території над Вєсавою — Новогорбівська, то тоді вже Москалі не будуть в силі оборонити Варшави, столиці російської Польщі (також над Вєсавою).

НІМЦІ ВИПИРАЮТЬ МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН (бездротна телеграма через Лондон), 19. січня. — На східній терені війни дуже погана негода. Коло Раданова і Серпече, на північ від ріки Вєсли, завдало німецьке військо тяжкі страції Москалям. Взято споміж них кількасот салдатів до неволі. На захід від ріки Вєсли, а на захід від Пільци положене не змінило ся.

На Балкані:

ЦАРГОРОД (Константинополь), столиця Туреччини, 17. січня. — Німці оголошено таке урядове оповіщенє:

Турецькі війська, котрі ідуть на Суєцький канал, роблять скорі поступки.

ЛОНДОН, 17. січня. — Домисувальці тутешнього дельвіка «Дейлі Ньюс» із Парі, столиці Фрэнцузі, доносить, що вже стверджено з цією певністю, що Турки ідуть скорим ходом на Єгипет і хотять передвільсь узяти в своє постачанє Суєцький канал. Німецькі війська роблять всякі заходи, щоб уможливити перевіз тяжких гармат по піскових дорогах. Гармат хотять узяти Турки на се, щоб згинити гармати англійські, які єкорять Суєцький канал.

ТУРЕЧЧИНА БУДЕ ЗЕЛТНИЦЮ ДО ЄГИПТУ.

БЕРЛІН, 18. січня. — З Паргорода доносить: «Турецький парламент постановив ужити 200.000 фунтів на будову сьвяної залізничної до Єгипту, яко галузки головної залізничної Реджа?».

МОСКАЛІ СКРИПЛЕНІ НА КАВКАЗІ.

БЕРЛІН, 18. січня. — Після доносів з Паргорода, на границі Кавказу відбувають ся важкі борби, бо Москалі ступили великі скріплення.

У Франції і Бельгії:

НА ЗАХІДНІЙ ТЕРЕНІ ВІЙНИ.

БЕРЛІН (бездротна телеграма через Лондон), 19. січня. — Головна військова

управа оголошує урядово таку оповістку:

З військово бойв фронтів на західній терені війни не було жодних важливіших подій.

СТРАХ У ФРАНЦУЗЬКІЙ СТОЛИЦІ ПЕРЕД НІМЕЦЬКИМИ БОМБАМИ З ЛІТАКІВ.

ПАРІЖ, 19. січня. — В Парижі панує тепер величезний переполох. Населенє боїть ся, що Німці завали новий похід проти французької столиці та, що небаром повилають ся на Парижком воздушній круажині «Шенєлі», котрі будуть бомбардувати Париж.

Військові власті в Парижі видали розпорядок, щоб вночі в місті не було нігде жадно світла. Не можна уляти і площі не вільно вночі освітлювати, але і війна припинити домі мусять бути вночі темні. Де світла не згашено, мучить бути нічна позелюпаність.

АБО ДО ВІЙСЬКА АБО ПОДАТОК.

ПАРІЖ (Франція), 17. січня. — Муниципальна рада міста Гарву приналає рішення, якому вказав се оподаткування всіх Французів, що не служать активно при армії. Дохід з податку має би йти на раненых, а також на вдови та сироти по убитих на війні.

НАТЗД ВОЗДУШНИХ НРУЖЛЯКІВ «ЦЕПЕЛІНІВ» НА АНГЛЮ.

ЛОНДОН, 19. січня. — Намод літаків системи Понеліна, перед котрими піла Англія прожить від місяця, здійснили ся ніч. Лондон є темер в більший страху, ніж в часі бомбардуванія Гартели, Селбурі і Веггі німецькими кораблями. Огодині 9. авіані ся цілесильно понад містом Ярмут на побережжє Норфольк, 120 англійських миль від Лондону. Описи, коротко перед піпючкою випустили літаки над містом Сандрінгем і кидали там бомби недалеко корольської палати. Корольський парп не було тоді в замку, бо відїхала до Лондону.

В Ярмут убито бомбами 4 особи, чи однеє і в Сандрінгем кого забито, до тепер же нема відомості. Пішла в Ярмут є велька. В тім місті було зовсім темнє, коли пролетіли загудли в воздушній шиб, а по кількох мінутах дали ся чути дельні експлозії. Серед німого населення powstała небувана паніка, бо всі побігли, що випад переїзди, яко воїни так бояли ся, здійснив ся. Перша бомба впаде коло площі призначеної для випав рекрутів, а друга коло великої гали для військових війн. Інші бомби згинили фабрику електричності в богаго домі.

В місті Сандрінгем тривало бомбардуванє з воздуха лише кілька мінут, при чім зовсім не впадо було літка. Шо се був цілесиль, пішли люди по сильній гуділі пролетіли, яког значинія літаки не впадоє. Кінені в тім місті бомби не зробили великого шкоди.

В місті Сандрінгем тривало бомбардуванє з воздуха лише кілька мінут, при чім зовсім не впадо було літка. Шо се був цілесиль, пішли люди по сильній гуділі пролетіли, яког значинія літаки не впадоє. Кінені в тім місті бомби не зробили великого шкоди.

В Німеччині:

В НІМЕЦЬКІЙ НЕМА НЕДОСТАТКУ.

ЛОНДОН, 18. січня. — Хожий дельні німецькі воєнні бранці вигадують на недоволенних і хожий критикують своїх провідників, то се не є в жадній винахду образом німецького військового. Так говорить один британський очевидець на боєвій фронті у денеші до Лондону і долає: «Німці не відчувають досє ані дісного недостатку повияв ані браку людей за воєнного матеріялу і свідомість програми війни не ставула же перед ними. Вони вірять, що Росія яка рішуче боїть ся, що Англія знірочить а Франція виповнить ся з сироті готова просити до мир». Всякі воєні свідомі того, що війна потриває довше ніж з почату здавало ся».

РОСІЯ КУПУЄ СІДЛА В КАНАДІ.

ВІННІПЕГ, МАП. (Канада), 17. січня. — Міністер мубличних робіт, Роджерс, відказує на темер на схід, висловив ся, що російське правительство замовило в Канаді через тутешнє правительство 20.000 сідел по \$72.50 за одне. Замовленє розділено поміж фабрикантів сідел по ріжних містах Канади.

ВЕЛИЧАВНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ В НЬЮ ЙОРКУ.

У второк, дня 19. с. м. відбув ся в Нью Йорку в «Карнегі Гол» величавний муз. концерт. Се перший раз українські музиканти і співаки виступили перед ширшою чужою публікою на більшій арені у Злучених Державах.

Перша проба вєе тяжка, тож і темер було богаго перерои до побороєня. Останю з перерои було те, що мало було до ширшого концерту, бо граї було дістати відповідну гаду в Нью Йорку. З уваги на те роблено вєе з послідком, але мнмо того концерт впаєв красою і дивити по собі як найліпші спомини.

З уваги, що не було вже доволї часу на рекламу, гада не була зовнена, а то кажуть, по березі. Але всетаки попередній місяць не було богаго. Можна сказати, що гостий був досєт. Найбільше було Українців і Американців. Споміж Американців було богаго вишарчих осіб з музичного і поетичного світу, котрі дуже зацікавили ся українською музикою і взагалі нашим народом. Крім того були на галї також Польки, Німці, Москалі і Жиди.

Українські пісні і народні строї полюбодили ся цілком загалом і пристоїтні публіки. Видно се було з гримих оплесків, яким вигано у втра і с. ж. х. і хор на нагороджувано його за спів, а також з розмов між гетьми, особливо між Американцями.

Велике враженє зробила також українська пісня у виконанні славного співочого співака, шидого земляка п. А. А. х. х. Дідуря. Крім українських пісень відіграв ще п. Дідурь хотагово

одну російську і дві польські пісні. Пан Дідурь своїм прекрасним голосом чарував публіку і оплескам, яким його нагороджувано за його чудовий спів, не було кіпені.

Дуже гарно співали також воли Рапапорт, Німа Амеріанка, еспрангетка з Метрополитен Опера, Співачка воєна по латинськи, італійськи і англійськи. Нагороджувано її також рішучими оплесками.

Війни красою шила також гра на фортепьяно пані Наймекска, Польки Амеріанки, Вілліанно її також рішучими оплесками.

Пана Дідуря чини Реполіад і Паніську обдаровано також гитиними талантами.

Загалом концерт впаєв дуже гарно і всі учасники безперечно були велики вдоволені тим широм дуперним і мнимо несподіванком, яку задержує мнорексім Українцям, а особливо в М. Миколай Підгорецькому, музиколюбному ларохом, котрий найбільше заходив, прап і хотів влади на приготуваню того концерту, який є першою пробєю тутешних наших земляків такого величавного попусу перед ширшою чужою публікою.

ЖЕРТВИ ЗЕМЛЕТРЯСА В ІТАЛІІ.

РИМ, 17. січня. — Шойно темер доходить блізні вїсти з околиць навшестенї землетрясення. Розміри катастрофи є делько блізні ніж з початку здавало ся. Число жертв в людях доходить до 150.000, з чого около 30.000 убитих; около 1.000.000 людей без даху, а нема же вїстий про дальші жертви, підчас свєжих потрясєнь з передчерва.

В катастрофі потерпіли найбільше сїдуучі міста і їх околиці: Соря в Абриццо, де впадо около 30.000 людей, Сан Атоліо, Маріно, Капістро, Адерваро, Борго, Валеровето, — в сїх місцяхостів є вбитих і поточених около 6.000.

Дуже богаго потерпіла околиця фабричного міста Вольа дель Ліри, де згинили майже вєе люди і фабрика і около 10.000 людей лишило ся без даху. Дельї села в горах згинели землетрясенням, а їх мешканці відїтали від сквіта і поставили на смерт з анмія і голоду.

Дельї понукали люди підчас потрясенє, а сквільні стїни падали одна на другу, розваливали ся в хрипінній камінї; опадєв вєе те почало сточувати ся по гірських похилостях на діл та лишило вєе по дорозі. Нещастє людей обильше те докучиве анмія, бо аграз по землетрясенню впаєв грийб сїп.

Ратушную акцію ведуть державні власті, а до допоми віддано їм військо. Король і папа також беруть чинну участь в тій анмії. Правительство висувиснуло на разі мільон лірів на задоволення бездомних.

На разі перепокукоти, званих, де є те богаго живих людей, пригладених розвалиненими домами. Се перецитуванє потриває довший час і не в одині винахду поміч буде єе пізна.

„СВОБОДА“ (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper
Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Telephone: 498 Jersey City.
Published by
The Ukrainian National Association
of America.
Established 1893.
JOSEPH STETKIEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.
A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Terms: Two dollars a year, for Canada
three dollars a year.
Single copy: 3 cts.
Entered as second-class matter March 30,
1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.

For all other countries, add postage.
Entered as second-class matter March 30,
1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.

За всі оголошення поміщувани в „Свободі“ редакція не відповідає. Рукописи не звертає ся.

По реорганізації Союзу

II. Довнене до чартуру.
Друга важна реформа в нашій організації — це доповнене (амendment) дотеперішного чартуру Союзу. Деякі люди в той гадки, що на останній конференції Союз за зміною цієї чартуру сей організації. Так воно не є. Чартуру не змінювано, бо він в добрий, але зроблено до него одне дуже важне доповнене. Ніже виглядає це доповнене і пощо його зроблено?

До недавнього часу закон стейту Нью-Джерси (а в тім стейті, як звісно, є нам Союз заінкорпорований) не дозволяв нікому залоговним (добродійним) товариствам виплачувати якунебудь квоту з помершого по умерших членах на їх похорони. Ми (а таксамо і інші подібні наші товариства Союзів залоговних товариств) виплачували через похоронні комітети по наших умерших членах з їх помертвості належності, але се робило ся всупереч відповідному закону і з того приводу було через дуже багату коровиди та великих клопотів. Про сю справу могли би сказати дуже багато ті місцеві урядники відповідної організації, які занимали ся посполу з похоронною умершого члена у їх відділі.

Як буювало умре десь який член Союзу, що із його помершого записав певну квоту на свій похорон, то його товариші ховають його з відповідною паравою (після бажання нещичка або його родини), плачуть всі похоронні видатки із спільної братської каси, або такі із своїх власних кишень, а опися предкладають відповідні рахунки голові управі нашої організації. Головна управа мусіла в такім случаю виплачувати наперед спадкоємця азіяло спадкоємців умершого. Відтоді спадкоємці мусили відписати відповідне письмо, що годять ся на виплату похоронних коштів свого добродія. Як спадкоємці не дали на се своєї виразної згоди, то дотичних похоронних коштів езекутивний комітет Союзу виплатити не міг.

Як же спадкоємці умершого члена проживали тут в Америці, то ціла та процедура кіпичка ся звичайно протягом кількох днів, в нагірній разі кількох тижнів. Але як за дотичними спадкоємцями треба було шукати аж за морем, у старім краю, то ті люди, що справили нещичков гарний християнський похорон, мусили чекати на свої гроші цілими місяцями! Щого було через клопоти з тими нещасними похоронними комітетами! Нагірше терпіли з того приводу голові управи Союзу, бо деяким людям завдало ся, що ті урядники посперу не хотять виплатити, кому треба, дотичних похоронних коштів. Люди терпіли непомовно і без розумної потреби, але ради на те не було, бо закон є немумовний!

Наші урядники почали думати, чи сьому лихови не далось як ся зарадити. От вони поговорили в тій справі з адвокатами, адвокати зі стейтвими посланами та сенаторами і в результаті всіх тих спільних заходів удадо ся минулого року перевести в легіслатуру стейту Нью-Джерси і о пра вку до дотичного закону, силою котрого тепер вже вільно без попередньої згоди спадкоємця якогось умершого члена виплатити по його смерті на його похоронні кошти ту квоту, яку він назначив у своїй членовій декларації після смерті свого члена.

Колі ся справа прийшла на порядок денний місцовой конференції, всі делегати згодили ся одностайно й хотіли на те, щоби до чартуру Союзу додати відповідну поправу, у якій має бути зазначено, що Урядовий Мисийний Союз виплачує з похоронної суми умершого члена ту квоту, яку він сам свого життя виразно у відповідній формі назначив.

Ось таким робом порешало те доповнене до чартуру нашої організації, котре з рештою буде відруковано (крива чартуру) в якійсь примірничаній версії статуту, а кожний несекоже виїде аніж преси і буде доручений кождому членову У. Н. Союзу.

Користь з сего доповненя буде та, що відтепер похоронні кошти виплачувати ся буде зараз по смерті дотичного члена. Відтепер не буде вже ніяких парків за приводу виплати похоронних коштів. Що кому належить ся, се він лістає на час і без ніяких клопотів та коровидів, які давнійше доскудували у сьмі тим, що з таким справданем члени з нещичком діло. Тепер завважили і не треба буде вводити з ним в кождою.

Ось так ми обговорили вже дві важні реформи в нашій організації: зміну назви Союзу і доповнене до його чартуру з приводу виплати похоронних коштів. Ми старали ся доказати, що обі ті реформи ми пропонує великий хосен нашої організації і що така зміна членів нашого Союзу повинні бути з того зволований. Се зрештою покаже ся швидко в практиці і на се треба ще пождати бодай кілька місяців.

Что побідить?

Ньюйоркський давник „Ді Таймс“ з великі, для 17-ого с. м. помістав простору статю і дуже цікаву значимого угорського політика графа Альберта Апоні, яку він вислав 12-ого грудня 1914. Іноді лист до лученних Держав до х-ра Ніколає Моррей Ботара, президента університету „Колозіїв“ в Нью-Йорку і пр. і пр., і писав його, бо він бачив його до відомо широкій американській публіці.

Ми полюбмо називати частину того листа, в якій говорить ся про Галичину і про те, що чий стейтуні теперійшій війні в вигляді на побіду.

Далося же, що слова графа Апоні мають велике значення, бо се один з найважливіших мужів державних Європи і досвідчений чоловік. Від 1872-ого року був він послом угорського парламенту і був президентом його від 1872-ого до 1904-ого року. Був він завважним міністром фінансів в Парижі і членом міжпарламентарної упії. Граф Апоні знає також і з політичних зрешчач лученних Держав, де ніцде його побуту знавали його американці або знаменитого бєдичка, котрий приїхав володеє добре англійськом мовою.

Що то є російське пановане.

Чи ви, Американці, знаєте — пише граф Апоні — що значить російське пановане? Се є втілене всього, до чого ви руські несе є з відракою! Се є знищене всього, що ви, Американці, і ми західні Європейці, вірні своїм ідеалам — вважаємо за святые. Російське пановане — се є подопане реалійної свободи; се є пановане зривства; се є здлянене свободної думки, свободного слова та особистої свободи. Російське пановане — то є повсяде і повсюду дикой політичній організації, яка може вас потягнути до війни або вислати на Сибір за найменше підозріння, без жадного пересуду; навіть вам не скажуть, защо вас катують!

Героїв російське думки і шіню вноско, але вони проти російського граду бєсцельні. Вони представляють те, що Росія може видати із себе або і ні — за яких сто літ.

І власне се пановане хоче тепер же Росія розширити над цивілізованими народами. І такій то Росії і для такої то цілі дає Англія і Франція свою поміч і кажуць ще, що роблять се для обоюмні цивілізації!

Російське пановане в Галичині.
Красний приклад російського панованя маємо вже тепер у східній Галичині. Сю нещасну країну завняли германські. Ми її опорожнили з нашого візком на теперішній час, з уваги, що там нема жадної оборонної лінії — ані природної ані штучної, да могло би стати менше військо проти чисельної переваги Москалів.

Ми вважаємо заняті східної Галичини Москалями, які хвилево, переходили в Росію, гадає, що вона знаєла східної Галичину дуже влучно, до Росії яко її складова часть і, яке там позаволяло деякі свої власті.

Що було першим ділом російських властей у східній Галичині?
Проголошено православне державно реалізо (з права, де нема православних); відносно грецько-католицьку церкву; відносно православною епископату; переведено грецько-католицького митрополита, чоловіка найвищого характеру; до Росії яко воєнного бранця.

Навіть з поглядом власного інтересу Росії — є безсумнісно галугово драстичні своїх будучих підданців, значачи на їх реалізо вразливості, а рівночасно доклади їх свободи віри.

Москалі се зробили, бо се дежить в їх природі, але вони свої цілі не осягнуць.

Російське пановане і свобода — се дві протівні річи.

Что побідить?

В Австро-Угорщині нікто не сумнівається ся, що мусить побідити союз двох держав: Австро-Угорщини і Німеччини.

Погляньмо лише на воєнні події. У Франції німецькі війська повперця ся повови, але постійно наступали. Франція не має вже конвирів, яких би могла додати до своїх арміи на полі війни, коли Німеччина має те великі маси нового війська, яке тепер кінчить вирвані. Англія має люди, але конвирів не має окрім тих, що вже є на-полю бою, а також не має офіційрів до науки повобранців.

Англієйська воєнна флотя є цілком бєсцельна.

Сербія в короткім часі буде цілком зломана.

На північнім сході Росія вступила проти сполученних арміи Австро-Угорщини і Німеччини (Німеччина з початком війни мала на російським фронті дуже мало члєво війська з величюю масою війська. Російська армія була тричі більша від союзної армії, що становила проти неї. А що осягнула Росія? Нічого такого, що представляло би варієтє з військовому поглядю.

А що буде тепер, коли вже число обох союзних армії проти Росії значно побільшило? Ми сподіємося ся, що вже в короткім часі зарадио остатній удар російській армії, що стоїть проти нас. А треба знати, що цар вже більше вірна не має окрім того. Він має люди, але не конвирів, а в Росії наука воєнного штурми не їде так легко і скоро як в цивілізованих краях.

Меж воєнними бранцями Москалями, яких похоронили наші війська, є багато хлєпців лише 18 літ і старших людей лише 50 літ. Г м між ними бранцями і Татари і Монголи і люди з усіхких рас з дальших сторін Росії, з чого виходить, що жерела Росії вже вичерпані і, що вона навіть не має у себе людей відповідних до оружя. Не гадуємо вже про те, скільки Росія страляла гармат і амуніції, а якої вже надійки не може дістати.

З уваги на те все ми маємо над Росією перевагу під кождим оглядом, а що ми уступили в Галичині, то тільки перед хилевою чисельною перевагою російських війск.

Але се вже минуло. Зане сей лист їдїте до вас, то ви певно вже дізнаєте ся про велике поражєне Росії.

А що буде описія з Францією, яко ми розправили ся вже з Росією і з Японією?

Булаешт, дня 12. грудня 1914.

Граф Альберт Апоні.

Про війну в Галичині.

Нам приятель, Англієць п. Джордж Рафалович з Лондону, стейції Англія, знаєє вже у нас яко автор книжки ся „The Ukraine“, від часу до часу появляє в англійських газетях в Лондоні відомости про наш нарід, назавучи приїх до полії у теперішній війні.

Кілька статей про українські справи помістив він м. н. в лондонських новинах тижневнику „The New Witness“ („Нова Добіть“), який 11 і 12 з 17. грудня 1914 свого тижневика внахлєді стейткою п. Рафаловича п. „Вісник в Галичині“. В тій статі подає він річи для нас важні, а ітересні для Англієців про те, як Москалі обхотили ся в Українціях в Галичині. Наше про арештоване митрополита графа Шептицького, про наварело на перелазе в грецько-католицької реалії, да о ділоку не є правдива в Росії. Далше гадує про утрату 400,000 Українців в Галичині до Віди і до Угорщини.

Як се повестить російський уряд — пишеть ся п. Рафалович, — що перелазе гошода, що їде вилізати 4 мільони Москалів зій Австрії, а тепер присладе телеграму і Львова, що вже посилюючи шидно в Галичині на Буковині. Члє се не аєсе Англієцям, що то півнозлове? П. Рафалович пише, що кождий Салавкий, котрий аєсе вже від салавківської землі, може легко навчити ся в короткім часі і трети, щоб і Українців може навчати ся московської мови, але, як пишє він зараз має

стали Москалі і впритиєт ся свого народа? Та члєво російській уряд. Не мислять ні, але роблять се Словачи, Серби або Болгари. Не в доче удержати тих, які намагає до московської фамілії, або кірва Українців. Чому? А тому, бо се великі 40-мільони нарід і завнае найбогатіший в європейській російській державі!

Видіє шше і Рафалович так: Але коли приїдує вирою реалізо, чи ми Англієці позволю на се, аби Росії загорува нарід, який не є його краєв, хоч навіть з тоїсамі прелю, що 35 мільонів Українців у Росії! Болгарське правителство обїздю підтримати українські доказани. Коли ми вступимо проти цього, то ми допустимо ся заочину. Коли би того заочину доконано і коли би ми позволили Англії поставити свій підпис на договори, котрий поновелаті величю: кілька мільонів Українців, котрі доми мають, да і сьвято віри, що сотні геронди Англії можуть уникати революції, яка вилуєсе ширше ніж нікїше в цілій Угорції.

А теперасю — зичить свої слова і Рафалович — сід звернуєт ся до правителства Бєлґієйськ Держав і до Бавалі, щоби удержали Бєлґієц до їх держав для тих Українців, котрі волять шукати свободи віри і мови, хоч би і як найдальше від московської потерти.

Тутка подаємо також в цілости сю статю по англійськи, аби наші люди могли дати критику і зучення в Америці прочитати, що пишуть Англієці про нас.

THE WAR IN GALICIA.

Sir,—It was not without cause that I protested against the exaggerated importance given by the London Press to the reports of Russian victories. Much as I hope in the victory of the French and Belgian troops, with the help of the British, I am less happy at the Russian advance. In the words of one of the members of the Russian Duma, who was arrested and court-martialed recently, "the lesser evil would be a Russian defeat". I am well content to leave it at that in so far as Russian Russia is concerned. The lie is thus given bluntly to the knaves who would have us believe that all is well in Russia to-day. All is not well. Political terrorism has not abated anywhere in the whole of the Empire. Our unfortunate and gallant Allies are the worst governed nation of the whole world.

Well, terrorism has begun in Galicia. And I am going to prove it with no other information than that given by the Petrograd correspondents of our leading newspapers. If their sub-editors were not hopelessly overworked and ignorant mortals they would see to it that such information is withheld from us, as they know so well how to withhold it usually. To one who knows Galicia and the Ukraine, they afford damning evidence. I was much surprised, for instance, on December 5, to read a certain paragraph in the "Evening Standard." It had a heavy heading, "Horror in Galicia." The sub-editor, to be sure, must have thought the horrors were caused by the Huns, the "blonde beasts." He was mistaken. The Russians are in possession. By the way, the Muscovites contain in their ranks a much larger quantity of fair people than any army in the world. But to the information: "The Archbishop of Przemishl has arrived here after enduring great sufferings... Speaking of the situation in Galicia, his grace said that all his efforts to communicate with other Latin or Greek-Ruthenian Catholic bishops were vain, and the reports circulating about their condition most alarming."

With my knowledge of the Ruthenian question and of Galicia, these are my conclusions. The archbishop has gone to Rome to complain to the Pope about the conduct of the Russians in Eastern Galicia. The River San divides Galicia in two parts, Eastern Ukrainian and Western Polish. They are as two worlds. The Eastern part, which is the only one with which I am concerned, and, roughly speaking, the part which the Austrian Government, under Prusavate before the Russian invasion, is populated by Ukrainians, or Ruthenians. These are, at a proportion of 97 per cent., Greek-Catholics in religion. The Archbishop of Lemberg, Mgr. Count Sheptytzky, is the Metropolitan. He belongs to a family older, and wealthier, at least as charitable and open-handed as rich. He is not unknown in this country and has been in Canada and the States to study the conditions of his folk who have emigrated there. Knowing the misery and the sufferings of the Ukrainians of Galicia, he did his best to group them

together and took full advantage of the Nationalist revival to effect that purpose. No Radical was ever too radical for him. Ten years ago the Russian Government authorized all religions in the Empire, with one exception, i. e., the Greek Catholic Church, the only Church which it had any cause to fear. When the Russian armies approached Lemberg the Archbishop was urged to leave, but he refused. He was arrested and taken to Kiev. Scores of priests and nationalist peasants followed him. Russian "missionaries" were sent to Eastern Galicia. The new Governor was a certain Count Bobrinsky, a cousin of that most notorious and infamous Count Vladimir Bobrinsky, the corrupter of the Galician peasants, the arch-enemy of the Ukrainians of Russia, perhaps the politician who is the most entirely devoid of scruple in the whole of Russia, a descendant (by Catharine II) of one of the Orloffs. He was promptly appointed by his cousin to supervise "relief." That is exactly what he had been doing for several years. The Byzantine meaning of the word "relief" is well known. I repeat, all my information for recent facts is taken from the London Press. Over 400,000 Ruthenian refugees fled to Vienna and to Hungary. This shows how delighted the Ukrainians must be at the Russian advance. They inhabit also part of Hungary, around the Carpathian Passes. As a correspondent of the "Morning Post" informed us, "it was not the military that drove the Russians back, but the peasants, with scythes and revolvers." In this fashion did they welcome the Cossacks, who, by the way, burned every house and haystack as they withdrew, leaving the churches standing. Was that in derision?

The Bobrinsky clique used, before the war which is their greatest achievement, to boast that there was no such thing as a Ruthenian language, that it was pure Russian. Yet I read in the "Star" of November 23 that "the Russians are organizing five educational centres in Eastern Galicia at which Galician professors will receive instruction in the Russian language". The truth is that a decently educated Russian who knows well another Slav language besides his own can rapidly learn Ukrainian, that any Slav who speaks two Slav languages can learn a third one in a few weeks. This fact does not make the Serbs, the Slovaks, or the Bulgarians members of the Russian (happy?) family. Why should the Ukrainians be thus chosen? It is, of course, because they number nearly forty million and occupy the richest territory of the Russian Empire.

Well, let the Russians burn houses, convert the Ukrainians, and teach their own language. Let them even, as they are doing, arm and enrol by force the population of the conquered territory. We have, for the present, no control over our apparently much-needed Allies. But when the peace negotiations are in progress, do we intend to allow Russia to annex to her Empire a population that is not of her own blood, even though it may be of the same blood as her 35,000,000 subject Ukrainians? The Bulgarian Government has, I understand, promised to support the Ukrainian claims. If we object to them, we shall be committing a crime, although very likely one of ignorance on our part. If the crime is perpetrated and we allow England's signature to be affixed to the treaty that enslaves another few million Ukrainians, hitherto comparatively free, then I honestly hope that hundreds of people in the British Empire will help and facilitate the revolution which will follow sooner or later in the whole of the Ukraine. In the meantime, is it too much to ask the United States Government and that of Canada to facilitate the emigration of those Ukrainians who prefer to seek freedom of conscience and of language as far afield as possible from the tentacles of the Muscovite octopus?

George Raffalovich,
("New Age", London, December 17, 1914.)

Сестрицтво Пр. Богородиці, Відділ 125, в Шіпаго, Лад, запропуще усіх дитинь людий на БАЛЬ І ВИПРАВНУ, яка відбуваєт ся дня 24 чияня 1915 р. на фонд звываєня Україн!

Сподіємо ся, що не забракне ні одного спільдомого Українця і Українки як з Шіпаго так і з околиці, які відкажуть ся від участі з уваги на повсюдну піль. Комітет.

